

Jongeren die hoogbegaafd zijn

General disclaimer: Elke jongere is uniek. Ook als iemand behoort tot één van de doelgroepen die we hier beschrijven, betekent dat niet dat alles wat je hieronder leest ook op die jongere van toepassing is.

Gebruik deze fiche daarom niet als een vast stramien, maar als een leidraad of als inspiratie bij de voorbereiding voor jou als begeleider.

Probeer altijd eerst in gesprek te gaan met de jongere zelf en/of met de ouders of opvoeders. Zo krijg je een beter beeld van de sterktes, drempels en wat er nodig is om deel te nemen.

Waar zijn ze sterk in?

- **Nieuwsgierigheid en leergierigheid:** Ze willen begrijpen hoe iets werkt, onderzoeken en dingen zelf ontdekken.
- **Sterke probleemoplossende vaardigheden:** Ze denken logisch en zoeken graag naar slimme oplossingen.
- **Origineel en creatief denken:** Ze verzinnen nieuwe invalshoeken of combineren ideeën op onverwachte manieren.
- **Diepgaand engagement:** Als iets hen boeit, gaan ze er helemaal in op.

Welke persoonlijke drempels ervaren ze?

- **Gevoel van 'anders zijn':** Ze herkennen zich niet altijd in leeftijdsgenoten en voelen zich buitenstaanders.
- **Perfectionisme en faalangst:** Ze durven niet deelnemen als ze het gevoel hebben dat ze kunnen falen.
- **Overprikkeling of gevoeligheid:** Drukke groepen, chaos of lawaai kunnen hen afremmen of veel energie kosten.
- **Angst om zich te vervelen:** Als een activiteit te eenvoudig is of ze deze niet meteen snappen, haken ze sneller af.
- **Moeite met groepsdynamiek:** Ze nemen graag de leiding of werken het liefst alleen, wat in groepsactiviteiten lastig is.

Welke drempels ervaren ze bij het dagverloop?

- **Lang wachten of herhaling:** Ze zijn vaak sneller klaar en moeten wachten op anderen, wat frustratie of verveling veroorzaakt.
- **Te veel structuur, te weinig vrijheid:** Een strak schema of weinig keuzevrijheid voelt beperkend; ze willen meedenken of hun eigen weg gaan.

- **Geen ruimte voor verdieping:** Activiteiten blijven soms aan de oppervlakte zonder mogelijkheid om écht in een onderwerp te duiken.
- **Geen voorspelbaarheid of duidelijke verwachtingen:** Onverwachte veranderingen of vage uitleg kunnen zorgen voor onrust of afhaken.
- **Groepswerk zonder duidelijke rolverdeling:** Ze nemen snel de leiding of trekken zich juist terug als het samenwerken wringt.
- **Beperkt contact met gelijkgestemden:** Als ze zich intellectueel of creatief niet verbonden voelen met anderen, voelen ze zich alleen of 'anders'.

Welke drempels ervaren ze bij STEM-activiteiten?

- **Weinig uitdaging:** Activiteiten zijn soms te basic of te rigide, met weinig ruimte voor verdieping.
- **Gebrek aan differentiatie:** Alles verloopt aan één tempo, waardoor ze zich inhouden of afhaken.
- **Geen inspraak in wat ze doen:** Ze willen meedenken en zelf keuzes maken, niet enkel uitvoeren wat gezegd wordt.
- **Slecht aansluiten bij hun interesses:** Ze zoeken betekenisvolle of originele thema's en haken af bij 'meer van hetzelfde'.
- **Onvoldoende begeleiding op maat:** Ze hebben nood aan mentoren die hun denkwijze begrijpen en stimuleren.

Hoe verlaag je deze drempels?

- **Voorzie uitdaging én keuzevrijheid:** Laat jongeren zelf kiezen binnen het aanbod, of geef ruimte voor eigen projecten.
- **Werk met kleine groepjes en rustige settings:** Vermijd overprikkeling, geef rust en structuur.
- **Herken hun noden en geef erkenning:** Train begeleiders in hoe om te gaan met (hoog)begaafd gedrag en gevoeligheden.
- **Creëer plekken waar ze peers kunnen ontmoeten:** Plusgroepjes of themagroepen zorgen voor herkenning en verbondenheid.

Organisaties

- Kadee en Kadet
<https://www.kadee-en-kadet.be/>
- Snelle Hoofdjes
<https://www.snellehoofdjes.be/>

Hier is er nog ruimte voor een inspirerend voorbeeld. Heb je er één en mogen we deze gebruiken? Contacteer siham.habichi@artevelddehs.be of jessica.benner@odisee.be.